

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :	467	468
Beschouwingen over het Rechtskundig Congres.		
Verslag over de werkzaamheden van het XVII ^e Rechtskundig Congres te Gent op 2-3 April 1932.		
RECHTSPRAAK.		
Burgerlijke Rechtbank van Yper. — 2 Maart 1932. — Beursverhandelingen - Wet van 5 Mei 1875 - Stilswijgende bekrachtiging.		
Vredegerecht Kortrijk. — 20 Januari 1932. — Arbeidsongeval - Bewijs van getuigen: laattijdig meer dan een jaar na ongeval in tegenpraak met andere bewijzen.		
WETGEVING.		
RECHTERLIJK LEVEN.		
Kanttekeningen bij het Rechtskundig Congres.		

Beschouwingen over het Rechtskundig Congres

De Vlaamsche pers heeft ten overvloede verkondigd dat de wetenschappelijke congressen die verleden Zaterdag en Zondag te Gent gehouden werden op schitterende wijze zijn gelukt. Het was dan ook een grootsche en indrukwekkende manifestatie deze honderden geleerden, gekomen zoowel uit Noord-Nederland als uit Vlaanderen samen te zien, allen bezield met hetzelfde doel te getuigen voor de grootheid der Nederlandsche cultuur.

Aan het Rechtskundig Congres heeft de algemeene pers zeer weinig aandacht geschonken. De congressen zijn inderdaad zoo talrijk; er zijn er niet minder dan elf! De behandelde stof in de oneindige reeks afdelingen is zoo groot, dat de algemeene belangstelling wel een beetje begint te verzwakken.

Vóór enkele jaren hadden de wetenschappelijke congressen een allereerste doel: indruk maken op de openbare opinie door getal en door machtsontplooiing.

Men wilde vooral de tegenstrevers van de Vlaamsche gedachte, die beweerden dat het Nederlandsch geen geschikte taal was « voor de hogere aangelegenheden des geestes » toonen dat zij het verkeerd voor hadden en dat er integendeel een flinke wetenschappelijke Vlaamsche cultuur bestaat. Men wilde doen gevoelen dat er niet het minste onderscheid bestaat tusschen de hoogstaande Nederlandsche wetenschap en het groeiende Vlaamsch wetenschappelijk leven. En dit alles moest vooral dienen als bewijsstuk voor de noodzakelijke vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool.

De inrichters hebben er dan ook steeds naar getracht deze congressen op zoo breed mogelijke basis in te richten. Zij hebben er steeds aan gehouden de verschillende wetenschappelijke richtingen in één band te vereenigen en van alle onderscheiden congressen een grootsch geheel te maken.

Het aantal van de congressen heeft zich steeds vermenigvuldigd en breeder en breeder zijn de scharen geworden van diegenen die bij deze congressen betrokken waren. De spreekbeurten werden ontelbaar en steeds daagden in elk congres meer en meer nieuwe afdelingen op.

Niemand zal betwisten dat deze opvatting prachtige resultaten heeft opgeleverd. Het nagestreefde doel is in groote mate verwezenlijkt geworden. De Vlaamsche wetenschappelijke wereld heeft eerbied weten af te dwingen; de Gentsche Hoogeschool is vervlaamscht en als bekroning

van heel dit werk verwachten wij nog slechts met ongeduld de stichting eener Vlaamsche Academie voor Wetenschappen, die zonder eenigen twijfel binnen korten tijd zal moeten worden in het leven geroepen.

Bij al het goede dat van de wetenschappelijke congressen dient gezegd weze het ons toch tevens toegelaten een paar bezwaren te opperen.

Is soms ten bate van den omvang, de inhoud van het gepresterde werk niet eenigszins verwaarloosd geworden? Kan een congres dat werkelijk op wetenschappelijk gebied iets van hoge waarde wil presteeren, wel volledig tot zijn recht komen in de drukke bedrijvigheid die de congresdagen kenmerkt? Kan het ten bate zijn van de hogere wetenschappelijke waarde der mededeelingen en besprekingen, dat steeds breeder en breeder kringen tot de congressen worden toegelaten en dat het voorwerp zelf van deze congressen stilaan meer en meer wordt een populariseeren van de wetenschap dan de beoefening ervan zelve.

Stellig niemand zal betwisten dat vooral in ons land volksverlichting het hoogste doel dient te zijn van de wetenschap; doch vergeet men niet al te dikwijls de grens die er noodzakelijk moet bestaan tusschen de academische bedrijvigheid zelve en de « hogeschool-uitbreiding », en wordt op deze wijze niet al te veel het wetenschappelijk peil verlaagd.

Er zal hieromtrent natuurlijk pro en contra aan den dag komen, doch ik denk niet dat de ware wetenschappelijke vorschers het als een geluk zullen beschouwen dat misschien binnen enkele jaren het aantal congressen tot 30 zou kunnen groeien en alle belangstellenden zouden worden toegelaten.

Welk is nu de toestand van ons Rechtskundig Congres te midden van al dit wetenschappelijk vertoon. Ieder zal zonder twijfel reeds meermaals het gevoel gehad hebben dat de juristen zich eenigszins verloren gevoelen te midden van dit oneindig aantal geneesheeren, philologen en allerhande professoren.

Hoe kan men dit gevoel verklaren. Zeker niet door gemis aan Vlaamsche solidariteit. Integendeel, bij de juristen meer dan waar ook heerscht een warme en enthousiaste liefde voor de Vlaamsche gedachte. Doch, de rechtskundige is over

het algemeen zoo weinig gewoon het recht op te vatten als een wetenschap. Het blijkt voor de meeste leden van onze rechtskundige congressen, die zich hoofdzakelijk bezig houden met de praktijk van het recht, uitsluitend een techniek. Zoo komt het dat zij zich niet heelemaal in harmonie voelen met de zoo talrijke geleerden der andere congressen, die zuiver theoretische punten tot voorwerp van hunne besprekingen maken.

Aan een zuiver wetenschappelijke verhandeling wordt door de meeste onzer juristen al te dikwijls weinig belang gehecht. Vandaar dat het over het algemeen een uiterst ondankbaar werk is het programma van de rechtskundige congressen samen te stellen. En hier mag gezegd worden dat onze tegenwoordige secretarissen van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, Mr H. Borginon en Prof. J. Van Overbeke ten zeerste dienen gelukgewenscht voor het programma dat zij dit jaar hebben weten op te maken en dat van aard was om aan zeer uiteenlopende belangstelling voldoening te schenken.

Sinds jaren worden op onze congressen bijna uitsluitend punten behandeld die in innig verband staan met de dagelijksche rechtspraktijk, en er wordt ook telkens gehandeld over de algemeen-Vlaamsche belangen der juristen. Zulks is uitstekend, doch wat misschien gunstiger zou kunnen zijn is de geest waarin de besprekingen worden opgevat.

Meestal zijn de mededeelingen geïnspireerd door de onmiddellijke behoeften van de praktijk en volstrekt niet door een hoogerstaand werkelijk wetenschappelijk onderzoek. De grens tusschen rechtswetenschap en beroepsaangelegenheid weet men zoo moeilijk te trekken.

Hoe heelemaal anders is dit gesteld op de jaarlijksche vergaderingen van de Nederlandsche Juristenvereniging, die nochtans volstrekt hetzelfde doel nastreven als onze congressen. Lang op voorhand worden slechts een paar onderwerpen ter bespreking aangeduid. De praeadviseurs hebben verschillende maanden om een ge-

schreven praeadvies uit te brengen dat aan al de leden wordt rondgezonden en dat dus aanleiding kan zijn voor grondig onderzoek. En wanneer dan de behandelde onderwerpen ter bespreking komen hoort men ter zitting weloverwogen en flink bestudeerde referaten, en niet zooals het al te dikwijls op onze congressen gebeurt, losse en onsaamenhangende opmerkingen die volstrekt geen aarde aan den dijk brengen en slechts ingegeven zijn door vluchtige bedenkingen van het oogenblik.

Aan de werkmethode van de Nederlandsche Juristenvereniging dienen wij ons te spiegelen. Zooals het blijkt uit de handelingen, die elk jaar verschijnen en waarin stenografisch verslag voorkomt van al de gevoerde besprekingen, worden de debatten in deze Vereeniging gedragen door een geest van zuivere wetenschappelijkheid en zulks is evenzeer het geval wanneer vraagstukken van positief recht of procesrecht ter sprake komen als wanneer zuiver theoretische onderwerpen aan de dagorde staan.

Zoo zou het ook bij ons moeten worden!

Zulks is mogelijk in de toekomst en ook onze congressen zouden in ons land een bron kunnen worden van verlevendiging en uitdieping der belangrijkste vraagstukken van het recht.

Zoolang ze dit nog niet zijn, bewijzen toch onze congressen reeds zeer groote diensten. De juristen uit de verschillende steden leeren er elkaar kennen en men voelt zich sterker met het besef dat er zoovele confraters en ook magistraten zijn die liefde gevoelen voor de Vlaamsche rechtscultuur en die vol goeden wil zijn om in de mate van hunne krachten tot den bloei van ons rechtsleven mede te werken. Doch hoeveel belangrijker zouden deze congressen niet worden en hoeveel meer gezag zouden ze niet verkrijgen wanneer ze ook gedragen werden door dezen hooger en geest van wetenschappelijke objectiviteit die heerscht in de Nederlandsche Juristenvereniging.

Dit doel moeten wij dan ook voor de toekomst met alle kracht nastreven.

VERSLAG over de Werkzaamheden van het XVIIe Rechtskundig Congres te Gent op 2-3 April 1932

Zelden konden wij op onze vorige rechtskundige congressen een zoo talrijke opkomst vaststellen als diegene waarin wij ons ter openingszitting van verleden Zaterdag te Gent konden verheugen.

Om 3 uur was een der groote auditoria van de Gentsche Hoogeschool, dat bestemd was voor de werkzaamheden van het Rechtskundig Congres proppensvol.

Meer dan 250 juristen uit alle steden en hoeken van het Vlaamsche land waren hier samen gekomen.

De zitting werd voorgezeten door den Heer Minister Van Dievoet.

De Heer Gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen, Karel Weyler, vereerde deze zitting met zijn tegenwoordigheid.

Wij dienen de aanwezigheid aan te stippen van talrijke magistraten, zoowel van onze beroepshoven als van onze rechtbanken van eersten aanleg.

Ook de heer Van de Kelder, Voorzitter van het Krijgshof, was aanwezig.

De zitting werd geopend met een schitterende rede van den Heer Minister Van Dievoet. Deze wees in enthousiaste bewoordingen op de herleving die alom kon vastgesteld worden in de Vlaamsche rechtswereld.

De redactie van het R. W. is den Heer Minister zeer dankbaar voor de hulde welke hij te dezer gelegenheid heeft gebracht aan ons pogen. Ook wees de achtbare Voorzitter op de intense bedrijvig-

heid van de Vlaamsche rechtswereld te Antwerpen en stelde hij de activiteit der Vlaamsche Conferentie dezer stad tot voorbeeld aan de andere conferenties en pleitgenootschappen.

De Heer Voorzitter wees verder op het belang van het tegenwoordig congres, dat hij geopend verklaarde.

Vooraleer het woord te geven aan de praeadviseurs gaf de secretaris Mr H. Borginon kennis van de motie welke aangenomen werd door den Bond der Vlaamsche rechtsgeleerden in zijn zitting van 2 April 1932, waarin het standpunt van den Bond uiteengezet werd voor wat betreft de vervlaamsching van het gerecht.

Deze motie, die wij hieronder mededeelen, werd met algemeene stemmen door de vergadering bekrachtigd.

« De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden;

» Gelet op zijn vorige besluiten, en o.m. » op de handelingen van het XVe Rechtskundig Congres, te Leuven in 1928 en » de motie met eenparige stemmen goedgekeurd door de Algemeene Vergadering » op 26 April 1930 gehouden te Antwerpen;

» Aangezien het vraagstuk van het gebruik der Nederlandsche Taal bij de rechtsbedeeling thans voor de openbare opinie en de wetgevende Kamers gesteld is;

» Overwegende dat het doel van iedere hervorming op taalgebied moet wezen » het herstellen in het Vlaamsche Land » van normale verhoudingen, en toestanden bevorderlijk voor de ontwikkeling » eener zuivere Nederlandsche Kultuur;

» Overwegende dat de integrale vervlaamsching van het gerecht in het Vlaamsche Land geboden wordt zoowel » door de vereischten van een behoorlijke rechtsbedeeling, als door het belang van » enkelingen en Vlaamsche gemeenschap;

» Overwegende dat het bezit van een door en door Vlaamsche rechtsmacht en een Vlaamsche juristenstand onontbeerlijk is voor den gaven opbloei van de Vlaamsche Kultuur; dat het waardigheidsgevoel van het Vlaamsche Volk zich » verzet tegen iedere verdaging, zoowel als » tegen fragmentarische oplossingen;

» Geeft als zijn mening te kennen dat » aan de rechtmatige eischen van het Vlaamsche Volk op dit gebied alleen bevrediging kan geschonken worden, wanneer, bij erkenning van de eentaligheid » van het Vlaamsche Land, in al de uitingen van de rechterlijke macht, in Vlaanderen, zoowel door de rechtscollages als » door partijen, de Nederlandsche Taal zou worden gebruikt;

» Gezien het volstrekt misplaatst zou wezen het belang of de voorkeur van » diegene die thans in een of andere hoedanigheid bij de rechtsbedeeling betrokken zijn, als een belemmering voor deze » hervorming te doen gelden;

» Vestigt er de aandacht op van de wetgevende Kamers dat, bij de oplossing » van deze vraag de hoogere belangen en » de waardigheid van het Vlaamsch Volk, » den doorslag moeten geven, zulke overgangsmatregelen als zullen noodig blijven voor de geleidelijke aanpassing van » de rechterlijke instellingen aan de nieuwe toestanden niet te na gesproken;

» Overwegende dat Brussel geografisch en historisch tot het Vlaamsche Land behoort; dat alleen een hardnekkige verfranschingspolitiek de gaafheid » van het Vlaamsch karakter der hoofdstad heeft geschonden en voortdurend » bedreigt;

» Overwegende dat het Hof van Beroep » en de Rechtbanken waarvan de zetel te Brussel is gevestigd, in ieder geval » hoofdzakelijk een Nederlandsch taalgebied bedienen; dat het bijgevolg betaamt » de inrichting en samenstelling ervan zodanig te wijzigen, dat de Nederlandschspreekende rechtshoorde er in zijn taal » worde gehoord en gevonnist;

» Overwegende dat ook de herinrichting » van het Verbrekingshof, ten einde het » aan te passen aan de vereischten van » een behoorlijke rechtsbedeeling voor het Vlaamsche landsgedeelte, onontbeerlijk » is;

» Overwegende dat met het oog op de » belangen en de rechten van Limburg, het » Hof van Luik eveneens een grondige » hervorming zal dienen te ondergaan;

» Gelet op de herhaalde beloften in deze » afgelegd door opeenvolgende regeeringen;

» Dringt er bij de bevoegde wetgevende

» lichamen met nadruk op aan, dat zonder » verwijl een op boven vermelde beginse- » len steunende wettelijke regeling van » het taalgebruik in gerechtszaken zou » worden vastgesteld, die het gansche veld » van de rechtsbedeeling zou bestrijken;

» Besluit deze motie mede te deelen » aan de Regeering, aan de Kamer der » Volksvertegenwoordigers en den Senaat, » en bij middel van de pers bekend te maken ».

Hierop werd het woord verleend aan Prof. Louis VAN BAUWEL, hoogleeraar aan de Universiteit te Leuven, die verslag uitbracht over « De hervorming van onze rechterlijke inrichting en van ons procesrecht ».

Spreker gaf een uitvoerige uiteenzetting van de verschillende hervormingen die hij op dit gebied wenschelijk achtte. Hij deed eerst en vooral uitschijnen welke menigvuldige mistoestanden de tegenwoordige organisatie heeft doen ontstaan, mistoestanden die van dusdanigen aard zijn dat bij zeer vele rechtsonderhoorigen hun zoo noodzakelijk vertrouwen in de rechtsbedeeling in ernstige mate geschokt is. Aan dit euvel moet zoo spoedig mogelijk een einde worden gesteld. De procedure dient vereenvoudigd, de afwikkeling van de processen dient in een veel korter tijdsbestek te geschieden.

De achtbare praeadviseur somt dan een reeks middelen op die van aard zouden zijn een gezondere rechtsbedeeling in het leven te roepen. Hij stelt voor dat de rechter niet slechts een passieve rol zou spelen in de rechtsgedingen welke aan zijn beoordeeling zijn onderworpen, doch dat hij integendeel actief in de leiding van het proces zou tusschenkomen ten einde het oneindig rekken van sommige processen te vermijden en ook ten einde talrijke middelen, die slechts de kwade trouw in de hand werken, uit den weg te ruimen.

Spreker komt ook op voor een nieuwe indeeling van het rechtsgebied.

Hij handelt verder over de wenschelijkheid der doorgedreven specialisatie van de magistraten en haalt een reeks argumenten aan om te betoogen dat het verkieslijk zou zijn dat elk rechter zich uitsluitend, hetzij met burgerlijke, hetzij met strafzaken zou bezighouden.

Verder wordt den wensch uitgedrukt dat zou opgeruimd worden met alle lekenrechtspraak en dat de zaken welke thans door de handelsrechtbanken gevonnist worden zouden gebracht worden voor een speciale kamer der rechtbanken van eersten aanleg.

De verslaggever verklaart zich ook partijganger van het veralgemeenen van het systeem van den eenigen rechter en komt op voor een belangrijke verhooging van de bevoegdheid van de Vrederechters.

Eindelijk doet Spreker uitschijnen dat de tenuitvoerlegging van de vonnissen en arresten niet zou dienen overgelaten te worden aan de willekeur van de partijen, doch dat deze tenuitvoerlegging zou moeten geschieden onder toezicht van den rechter. De rechterlijke uitspraken zouden onmiddellijk beteekend worden door de zorgen der griffie zonder tusschenkomst van de partijen en na dergelijke beteekening ex officio zou het termijn van beroep tot 8 dagen kunnen herleid worden.

De verslaggever besluit met den wensch uit te drukken dat de regeering een commissie zou aanstellen die zich onledig zou houden met het onderzoeken van al deze vraagstukken ten einde langs dien weg zoo spoedig mogelijk te komen tot de zoo noodzakelijke hervormingen die zich opdringen.

Een welverdiend applaus begroette deze flinke rede.

De Voorzitter Minister Van Dievoet bedankte spreker en deelde aan de vergadering het belang mede van de verschillende hervormingen op het gebied der bevoegdheid en der procedure, die zoo juist in toepassing zijn gekomen door het publiceren der wet van 2 April 1932.

Daarna licht hij uit het praeadvies van Prof. Van Bauwel de voornaamste punten en onderwerpt deze ter bespreking aan de vergadering.

Voor wat betreft de leidende rol welke de rechter in het proces zou dienen te vervullen, doet de Noord-Nederlandsche afgevaardigde Mr. Cohen opmerken dat vóór 12 jaar reeds de Nederlandsche juristenvereniging de wenschelijkheid van dergelijke hervorming had uitgesproken met 93 stemmen tegen 7. Niettegenstaande deze stemming blijkt het toch in Noord-Nederland uiterst moeilijk te zijn de bestaande toestand te veranderen.

Mr. Van Dieren onderzoekt het pro en het contra van de specialisatie der magis-

traten en bestrijdt den wensch uitgebracht door Prof. Van Bauwel. Verschillende andere sprekers voeren desaan- de het woord.

Het veralgemeenen van het systeem van den alleen-zetelenden rechter lokt een levendige discussie uit waaraan deelnemen: Mters Van Dessel, De Beuckelaere, Borginon, De Schrijver, Jacobs en Van Dieren.

Prof. Van Bauwel weerlegt sommige voorgebrachte meeningen en als besluit drukt de Heer Voorzitter Van Dievoet de wenschelijkheid uit van een zeer spoedige uitbreiding der bevoegdheid van de Vrederechters.

De vergadering bleek eenparig t'akkoord te zijn over de wenschelijkheid van de eenvoudige afschaffing der handelsrechtbanken en het is alleen omdat de Voorzitter bezwaar opperde tegen de ongrondwettelijkheid van deze afschaffing, dat er niet met algemeene stemmen een motie in dien zin werd aangenomen.

Voor wat betreft de andere vraagstukken schenen de aanwezigen zeer verdeeld; zoo voor wat aangaat de alleen-rechtsprekende magistraat, als voor wat aangaat de specialisatie van de rechters.

Het voorstel van Prof. Van Bauwel om den beroepstermijn tot 8 dagen te herleiden vond volstrekt geen instemming.

Er werd dan overgegaan tot het tweede punt van de dagorde: « De wet van 1924 op de verkiezingen voor de handelsrechtbanken » door Mr Ignace VAN DEN BRANDE uit Antwerpen.

Spreker doet de lijdensgeschiedenis kennen van deze wet en onderzoekt hoe het komt dat het jaren geduurd heeft vooraleer ze in toepassing is kunnen komen. Hij onderzoekt uitvoerig en zakelijk het mechanisme van de aanstaande verkiezingen en besluit dat deze wet zonder twijfel gunstige gevolgen zal hebben voor de Vlaamsche gedachte, door in groote mate bij te dragen tot de vervlaamsching van de handelsrechtbanken.

Deze uiteenzetting lokt een reeks opmerkingen uit vanwege Mr. Prim, die een strenge kritiek uitoefent op den wettelijke tekst, zooals die thans bestaat, en die de bezwaren opsomt welke het opmaken van de verkiezingslijsten meebrengt. Tenslotte doet spreker zijn meening kennen dat het volstrekt vereischt zal zijn na de aanstaande verkiezingen deze wet grondig te wijzigen.

Mters De Beuckelaere en Vaerendonck nemen nog aan verdere bespreking deel en deze laatste verdedigt met enthousiasme het princip van de afschaffing van de handelsrechtbanken, waarbij hij door heel de vergadering van harte wordt toegejuicht.

Vooraleer de vergadering te sluiten verleent de Voorzitter het woord aan Prof Mr. Orban, die een motie ter stemming neerlegt waarbij wordt aangedrongen bij de regeering opdat voor de toekomstige benoemingen in de magistratuur niet slechts Vlaamsch kennende, maar ook Vlaamsch voelende magistraten zouden in aanmerking komen.

De onderstaande motie werd met algemeene stemmen en met toejuichingen aangenomen.

« De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden te Gent vereenigd ter gelegenheid van het XVIIe Rechtskundig Congres:

» Overwegende dat het eene dringende » noodzakelijkheid is het gerecht in het » Vlaamsche land zoo naar de taal als naar » den geest te vervlaamschen,

» dat het rechtsherstel in dit opzicht » reeds te lang werd verdaagd,

» besluit dat het hoogst noodig is voortaan in de hoogere zoowel als in de lagere Magistratuur geene andere benoemingen meer te doen dan die van Vlaamschkennende en met de Vlaamsche gemeenschap meevolende Magistraten, » en beslist tevens deze motie over te » maken aan den Heer Eersten Minister, » aan den heer Minister van Justitie en » aan de Vlaamsche pers. »

Na deze welgelukte vergadering begaven de aanwezigen zich in grooten getale naar het hotel van den Heer Gouverneur der Provincie Oost-Vlaanderen, waar de juristen op bijzonder hartelijke wijze ontvangen werden. Te midden van de drukte die heerschte in de salons, welke gevuld waren met een zeer groot aantal deelnemers aan de verschillende wetenschappelijke Vlaamsche congressen, had de Heer Gouverneur, die zoovele jaren zelf actief aan onze congressen heeft deelgenomen en die niet vergeet dat hij Eere-Advokaat is der Balie van Antwer-

pen, bijzonder vriendschappelijke woorden over voor zijn confraters en betuigde hij hun zijn genoegden hen bij hem te kunnen ontvangen.

R. V.

's Zondags vergaderde het Rechtskundig Congres in twee afdeelingen; de eerste gewijd aan het publiek recht en de tweede aan het algemeen recht.

De belangstelling was voor beide afdeelingen zoo groot als den vorigen dag en talrijk waren de confraters die, na een lezing in de eene afdeeling te hebben aanhoord, voor een ander punt ook de vergadering van de tweede afdeeling wilden bijwonen.

Afdeeling : Publiek Recht

Talrijke congressisten uit Brussel, Antwerpen en elders hebben te Gent geen plaats kunnen vinden, en keerden Zaterdag avond huiswaarts. Spijts de invoering van het zomer-uur, spijs de regenbuien in den vroegen morgen, zien wij die deelnemers Zondag vanaf negen uur reeds terug in de Arteveldestad. Rond tien uur begeven wij ons naar de Universiteit, en ontdekken alras de zaal waar de afdeeling van Publiek Recht zal zetelen. Mr Hector Lebon, die deze afdeeling gaat voorzitten, is reeds ter plaatse. Wij bemerken er ook Advokaat-generaal Van de Moer, Mr Jul. Franck; Mr R. Victor; Prof. Pompe; Prof. M. Orban; Prof. J. van Overbeke; Mr L. Delwaide; Mr H. Michielsen; Mr E. van Dieren; Substituut Opde Beek; enz., wij kunnen ze niet allen opnoemen.

Als eerste spreker kwam aan de beurt Mr René VICTOR, hoogleeraar te Brussel, met eene verhandeling over « Het Begrip der Soevereiniteit ». Spreker zette uiteen hoe het klassiek begrip van de soevereiniteit dat heden ten dage nog algemeen geldt, is tot stand gekomen. Hij doet uitschijnen dat het niet, zoals men gewoonlijk aanneemt, bij den Franschen schrijver Jean Bodin is dat dit begrip, zooals het thans nog steeds geëerbiedigd wordt, is ontstaan, en wijdt te dier gelegenheid uit over de juiste bedoeling van Bodin die hoofdzakelijk getracht heeft de kleinere rechtsgebieden te brengen onder een breeder rechtsgezag, doch die volstrekt niet de soevereiniteit van den staat als volkomen ongebonden begreep doch boven haar de gelding erkende der regels van het volkenrecht.

Het is de Duitsche staatsleer der 19^e eeuw die het begrip van de soevereiniteit vormde dat we thans als klassiek kennen. Zulks geschiedde vooral onder invloed van Hegel, die den staat als een absolute entiteit had erkend en die dan ook consequent de mogelijkheid van het bestaan van het volkenrecht betwistte en zelfs tusschen de staten het princip pacta sunt servanda niet liet gelden.

Spreker toont dan aan welke geweldige beperkingen het begrip van de soevereiniteit heeft ondergaan in de laatste jaren, beperkingen zoowel naar binnen als naar buiten.

Naar binnen ziet men de voortdurende ontwikkeling van een rechtspraak die meer en meer de staat gebonden verklaart aan de rechtsregelen, die den voorrang van het publiek recht op het privaat recht uitschakelt, en die de soevereine staat evenals een privaat persoon meer en meer verantwoordelijk maakt.

Naar buiten ziet men thans de zeer talrijke beperkingen aan de statensoevereiniteit opgelegd tengevolge van het volkenbondsrecht en de internationale praktijk.

Er wordt aan de hand van verschillende voorbeelden op gedrukt dat al heeft de volkerenbond het princip van de soevereiniteit in beginsel gaaf willen behouden, het volkenbondsrecht toch in feite zeer belangrijke beperkingen aan de soevereiniteit der staten oplegt.

Naast die beperkingen die men vaststelt in de werkelijkheid behandelt spreker beknopt de theoriën op dit stuk en deelt mede welke theoretische bezwaren tegen het soevereiniteitsbegrip worden opgeworpen door geleerden als Krabbe, Duguit, Van Vollenhoven, Kelsen, Verdross, Politis, enz.

Als besluit geldt dat het soevereiniteitsbegrip niet volkomen dient uitgesloten, doch dat het dient verplaatst te worden van de engere rechtsgemeenschap die thans de nationale staat is naar een oneindig breeder lichaam dat de rechtsverzorging voor een veel bredere rechtsgemeenschap zal behartigen en dat voor dit lichaam het begrip van de soevereiniteit

kan behouden blijven in den geest waarin het door Bodin voor de nationale staten is uitgewerkt geworden.

De spreker oogst nu een welverdiend applaus, want gedurende zijne uiteenzetting heeft de belangstelling geen oogenblik gefaald.

De Voorzitter bedankt den spreker, en geeft kennis der Motie van Prof. J. van Overbeke en Mr Vaerendonck, betreffende het debat van gisteren, te weten:

« Het XVIIe Rechtskundig Congres: » Drukt den wensch uit dat, mits het » naleven van de behoorlijke wettelijke » proceduur, gebeurlijke grondwets-herzie- » ning inbegrepen, de geschillen in han- » delszaken aan de bevoegdheid van de » gewone rechtbank zouden onderworpen » worden;

» en dringt er op aan dat, in afwachting » van deze eindoplossing, onverwijld het » statuut van de referendarissen bij de » handelsrechtbanken worde aangepast op » den voornamen rol welke zij in de recht- » banken vervullen ».

Deze motie wordt bij eenparigheid van stemmen aangenomen, en wij vernemen dat zij reeds evenveel bijval had in de afdeeling van gewoon recht.

De congressisten zijn ondertusschen nog steeds toegekomen. Niet alleen zijn alle zitplaatsen nu bezet, maar daarenboven staan nog velen recht. Wij mogen hieruit terecht besluiten dat het congres uitstekend geslaagd is.

Er wordt voorgesteld de besprekingen van de drie praeadvieses tot op het einde van de zitting te verschuiven en het woord verleend aan Mr M. P. ORBAN, hoogleeraar te Gent, die spreekt over het zoo actuele onderwerp « De Rechtstheorie van het Federalisme ».

De praeadviseur onderzoekt voorafgaandelijk de stellingen die in de rechtsleer zijn uiteengezet geworden betreffende den oorsprong van den federalen staat en hij bespreekt te dien gelegenheid de stellingen van Calhoun en van Seidel die de ondeelbaarheid der soevereiniteit vooropzetten en die besluiten dat slechts een eenheidsstaat of aan statenbond mogelijk is, doch dat een bondstaat nooit op een juridischen grondslag kan berusten.

Hiertegenover ontwikkelt spreker de leer van Jellinek die de federale staat op een constitutionnele orde doet berusten en de soevereiniteit toekent aan de centrale federatieve macht.

De praeadviseur zet dan de opvattingen uiteen van Prof. Le Fur die drie ontstaansmogelijkheden voor den federalen staat aanneemt; zonder statenverdrag ofwel tengevolge van een volksbeweging waarbij geen juridische grondslag aanwezig is en, eindelijk op grond van een statenverdrag.

Spreker uit kritiek op deze leer en betoogt dat het de volkssoevereiniteit der afzonderlijke staatseenheden is, uitgedrukt door hare publiekrechtelijke organen die het federale staatsverband doet ontstaan. Dit laatste berust dus op een collectieve wilsuiting gevolgd door feitelijke doorvoering.

Verder wordt het juridisch karakter van den federalen staat ontwikkeld en spreker onderzoekt achtereenvolgens de theoriën van Barel en Le Fur die vooropstellen dat er uitsluitend soevereine staten bestaan en die op onvolledige wijze de autonomie omschrijven waarover de samenstellende staten als publiekrechtelijke collectiviteiten beschikken. Verder de leer van Laband en Carré de Malberg die aan nemen dat ook niet-soevereine staten bestaan en die verkondigen dat de samenstellende publiekrechtelijke lichamen wel staten zijn doch dat deze op geene soevereiniteit kunnen aanspraak maken.

Spreker wijdt verder bijzondere aandacht aan het systeem van Kelsen, die aanneemt dat er niet twee maar drie elementen voorhanden zijn; de bond, de samenstellende lichamen en de gemeenschappelijke grondwet waarvan dan deze laatste het primeerende element is. Er wordt te dezer gelegenheid gehandeld over de speciale proceduur van bondsexecutie. Eindelijk beschouwt spreker het federalisme als een eenvoudige vorm van decentralisatie welke zich kan voordoen onder drieërlei vorm: bestuurlijke decentralisatie van de gemeenten, politieke decentralisatie der provincien en federale decentralisatie gekenmerkt door autonomie op grondwettelijk terrein en deelneming der federale staten in het tot stand komen van den federalen wil. Spreker onderzoekt de praktische verwezenlijking van deze laatste kenmerken van het federalisme en besluit met het voorleggen van de volgende bepaling voor den federalen staat:

« De federale staat is een staat, die gekenmerkt is door een speciaal vorm van decentralisatie; hij bestaat uit onder-

geschikte collectiviteiten; deze bezitten echter grondwettelijke autonomie en nemen deel aan de vorming van den federalen wil; hierdoor zijn zij van elke andere, ondergeschikt, publiekrechtelijke gemeenschap te onderscheiden. »

Prof. Orban wordt warm toegejuicht. Het is kwart voor twaalf uur, en een deel der congressisten verlaat de zaal. Doch anderzijds komen talrijke congresleden der afdeeling van algemeen recht — wier vergadering geëindigd is — ons vervoege, zoodat het gehoor even talrijk blijft.

Dr E. VAN RAALE, hoogleeraar te Amsterdam komt als laatste praeadviseur aan het woord en handelt over « Modern Volkenrecht ».

Het modern Volkenrecht staat bloot aan felle kritiek, bijzonder in den tegenwoordigen tijd, en eenieder verwijst naar het conflict tusschen Japan en China, om aan te duiden dat het modern volkenrecht niet bij machte is een oorlog te verhinderen.

Spreker meent echter dat wij niet zoo pessimistisch mogen zijn: de Volkerenbond bestaat nog maar 13 jaar, en is stellig niet volmaakt, maar toch werden reeds tastbare resultaten bereikt. Aan de hand van het Volkerenbond-statuut, toont de spreker in hoeverre het soevereiniteitsrecht der staten hierdoor is ingeperkt, en hoe hieruit voor de internationale verhoudingen goede gevolgen moeten voortvloeien.

Spreker wijst er op hoe Prof. Loder zijn leven lang gestreden heeft voor het tot stand komen van een internationaal gerechtshof, en hoe dat nu bereikt is. Hij toont het nut aan der internationale arbitrage-verdragen. Door tal van voorbeelden laat hij zien hoe prachtig het internationaal gerechtshof werkt, en hoe hierdoor een schitterende internationale rechtspraak ontstaat. Door de tijd gedwongen, moet de spreker, tot ons aller spijt, zijne spreekbeurt inkorten.

De Voorzitter opent daarna de besprekingen over de drie voordrachten. De Heeren van Overbeke, De Weerd en Victor nemen deel aan die besprekingen.

Ten slotte meent Mr Fr. Wittemans dat de afdeeling van Publiek Recht het geschikte midden is om een beroep te doen op goede verstandhouding tusschen Noord en Zuid en om te komen tot eene gezonde oplossing in de kwestie der kanalen, bij toepassing der nieuwe beginselen die in het Volkenrecht gehuldigd worden.

De Voorzitter nam ten slotte het woord om zijn geluk uit te drukken deze schitterende vergadering te hebben mogen voorzitten en leiden, en na zijn dankwoord gericht zoowel tot de sprekers als tot de toehoorders, werd de vergadering geheven.

I. v. d. B.

Afdeeling : Algemeen Recht

In de afdeeling voor Algemeen Recht werden Zondag voormiddag, onder voorzitterschap van M. Langerock, drie lezingen gehouden.

De eerste spreker, Dr. VAN ACKER, hoofdgeneesheer aan het Krankzinnigengesticht Guislain te Gent, handelde over het Waarachtige Getuigenis. Aan de hand van grafieken en van de statistiek gaf hij een overzicht van de resultaten die hij reeds kon bereiken bij zijn streven naar een objectieve maatstaf tot het herkennen der waarachtige getuigenis. Deze methode, waarbij het tijdstip bij de beoordeeling van de reële waarde van het getuigenis als faktor wordt ingeschakeld, ontleent haar belang aan de ontwikkelingsmogelijkheden die er in opgesloten zouden kunnen liggen. Kan echter, dit is de vraag die rijst bij de toehoorder, het getuigenis als bewijsmiddel wel kracht ontleenen aan een feit losgemaakt uit de samenhang van het gebeuren waarvan het een element is, moet ze veeleer niet slaan op het geheel van het gebeuren dat het verband is waarin dit feit verschijnt en waardoor ten slotte zijn exacte waarde bepaald wordt? Uit de, op talrijke experimenten gebaseerde, uiteenzetting van de spreker blijkt eens te meer dat het contact van de jurist met de psychiatrie, dat de invoering der psychopathenwetten in zijn gevolg had, voor beide disciplines vruchtbaar is en nieuwe, ruime horizonnen opent.

De tweede lezing hield Mr VAN HILLE, subsubstituut-procureur des Konings te Antwerpen, over de nieuwe Fransche wet betreffende de rechten van de vrouw in zake verveffening van de gemeenschap. In het regime van de gemeenschap van aanwinsten brengt, voorwat betreft de roerende goederen, artikel 1499 van het Burgerlijk Wetboek voor de vrouw door-

gaans een volkomen verval van rechten mede, doordat bijna nooit een regelmatige inventaris opgemaakt wordt. De Fransche wetgever heeft bij de wet van 1926 een einde gesteld aan deze toestand, die het billijkheidsgevoel kwetst. De regeling van het Burgerlijk Wetboek wordt in zooverre gewijzigd dat de vrouw voortaan haar eigendomsrecht op hare roerende goederen mag bewijzen door alle bewijsmiddelen; getuigen en algemeene bekendheid worden als bewijsmiddelen toegelaten tegenover de man, niet tegenover derden. Deze hervorming, een uiting van de steeds in intensiteit toenemende strekking om de vrouw meer zelfstandigheid te verleenen en hare vermogensrechten beter te beschermen, is als zoodanig ook voor ons land niet van belang onthloot.

Mr Pr. THUYSBAERT, notaris te Lokeren, handelde ten slotte over Registratierecht en de Vennootschappen, maar speciaal over de wet van 21 Maart 1923 regeland de registratie van de overdracht

van de handelszaak. Door deze wet wordt overdracht onderworpen aan een eenvoudige evenredig recht, en wordt anderzijds het principieel der nettobelasting ingevoerd. Spreker gaf een uiteenzetting van de genesis en van de beteekenis der wet; hij wees op haar gebrekkige opbouw en op de uiteenloopende interpretatie gegeven door rechtsleer en administratie. Hij toonde aan hoe de administratie er naar streeft de gevolgen van de invoering van de nettobelasting te omgrenzen en te minimaliseeren, door een streng limitatieve interpretatie van het begrip van het passief van de vennootschap, en hoe zij hiertoe komen kan ten gevolge van de weinig nauwkeurige formuleering der wet. Sprekers rede was een treffende illustratie bij het steeds levendige conflict tusschen de administratie en de rechtsleer, konflikt dat in den grond een typisch uitvloeisel is van de scheiding van de wetgevende Staatsmacht en de administratieve.

H. J.

RECHTSPRAAK

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN YPER

2 MAART 1932

Voorzitter: M. Haus

Rechters: M.M. Matton en Heyvaert

Pl.: Mr Van der Mersch en Mr Waterblee

BEURSVERHANDELINGEN — WET VAN 5 MEI 1872 — GEHUWDE VROUW, HANDELEND VOOR REKENING DER GEMEENSCHAP — STILZWIJGENDE BEKRACHTIGING — EXCEPTIE VAN SPEL.

De betrekkingen tusschen wisselagent en cliënten worden beheerscht door de wet van 5 Mei 1872. Het feit dat, bij het regelmatig opsturen naar de echtelijke woning van de bordereelen der beursverhandelingen, op naam der gehuwde vrouw gedaan, de man geen protest aantekende, moet als een stilzwijgende bekrachtiging beschouwd worden. Eene uitdrukkelijke machtiging van den man is niet vereischt opdat uit die verhandelingen verplichtingen voor de gemeenschap zouden spruiten.

De exceptie van spel mag enkel ingeroepen worden wanneer partijen bij het ontstaan der overeenkomst alle levering van titels hebben uitgesloten en slechts een eenvoudige koersverrekening hebben bedongen.

Aangezien de vraag voor doel heeft verweerders te zien en hooren vooroordeelen tot betaling eener som van 20.091,45 fr. als saldo van zekere beursverhandelingen, die de eischer op last van de tweede verweerster zou uitgevoerd hebben;

Aangezien, luidens art. 13 der wet van 5 Mei 1872, de betrekkingen tusschen wisselagent en cliënt door de rechtsbeginselen op de lastgeving beheerscht worden;

Aangezien het blijkt uit de gegevens der zaak dat de aanlegger regelmatig aan verweerster de bordereelen der kwaestieuze verhandelingen gestuurd heeft, zulks namelijk in datum van 26 October en 9 November 1929;

Dat de verweerders nooit eenig voorbehoud hebben gemaakt nopens de beursverrichtingen in die bordereelen vermeld, noch eenig protest er tegen aangeteekend;

Aangezien dusdanige aanvaarding van hunnentwege als een stilzwijgende bekrachtiging der verhandelingen dient beschouwd te worden en dat verweerster diensvolgens, na verloop van twee jaren, niet meer gerechtigd is om de door haar aan eischer opgedragen lastgeving nog te betwisten (zie Beroep Gent 6 Dec. 1903 — Jurispr. Com. Fl. 1904, N° 2681);

Dat het dus genoegzaam vaststaat dat eischer de gedane verkooporders op last van de verweerster uitvoerde;

Aangezien de eerste verweerder door deze beursverrichtingen evengoed gebonden is als de tweede verweerster, zijne echtgenoot, alhoewel ze enkel op naam van deze laatste werden uitgevoerd, want eischer heeft immer vrouw A. in deze zaak te goeder trouw als lasthebster van haar man mogen aanzien; inderdaad de tweede verweerster trad op als gehuwde vrouw en nooit stelde zij een daad die kon laten vermoeden dat zij handelde buiten het medeweten van haar man; integendeel blijkt het dat zij altijd handelde alsof ze de volle toestemming van haar echtgenoot daartoe had: de bordereelen werden immers altijd naar de echtelijke woning gestuurd en het is niet aan te nemen dat de eerste verweerder se nooit gezien heeft;

Aangezien daarenboven de kwaestieuze verhandelingen de eersten niet zijn geweest welke eischer op last van de verweerster gedaan heeft;

Aangezien hij voor haar rekening verschillende beursverhandelingen op termijn gedaan heeft, welke nu eens winst opleverden, dan eens sloten met verlies, onder meer: 3.297 fr. winst volgens bordereel van 14-8-1929; 2.509 fr. winst volgens bordereel van 15-8- en 11.144 fr. verlies volgens bordereelen van 21 September daaropvolgend;

Aangezien al deze rekeningen regelmatig vereffend zijn geweest en dat het onmogelijk is bij personen, zooals verweerders, dat dergelijke inkomsten en uitgaven buiten het medeweten en zonder de toestemming van den echtgenoot zouden geschied zijn;

Aangezien verweerders aldus eischer altijd hebben laten gelooven dat vrouw A. als lasthebster der gemeenschap A. P. handelde;

Dat zij dus te zijnen opzichte van kwade trouw zijn geweest en diensvolgens de nietigheid der handelingen van verweerster, wegens gebrek aan echtelijke machtiging, niet mogen inroepen (Les Novelles: V^o Bourses de Commerce et Agents de Change N° 566-567);

Aangezien verweerders eindelijk de exceptie van spel inroepen, omdat het hier gaat om verhandelingen op termijn, die volgens hen geen werkelijke uitvoering, met levering der gekochte of verkochte aandelen, voor doel hadden, doch uitsluitelijk de betaling van een prijsverschil;

Aangezien, volgens de algemeen aangenomen rechtspraak, er enkel spel of wedenschap bestaat wanneer partijen, bij het sluiten der overeenkomst, bedongen hebben de aandelen niet te leveren, doch alleenlijk prijsverschillen te betalen;

Aangezien de verhandelingen op termijn dus in beginsel als geldig moeten beschouwd worden, zelfs wanneer de vereffening later geschiedt door een betaling in specien;

Aangezien degene, die de exceptie van spel inroept, het bewijs moet inbrengen dat de gesloten overeenkomst wel degelijk valt onder toepassing van artikel 1965 van het burgerlijk wetboek;

Aangezien dergelijk bewijs door verweerders niet wordt ingebracht, want, zooals hierboven gezegd, is het niet voldoende te doen uitschijnen dat het om verhandelingen op termijn gaat, met report en zonder dekking en later vereffend bij middel van betaling in geld;

Dat de Rechtbank daarin geen genoegzame vermoedens kan zien om de opgeworpen exceptie aan te nemen, zooveel te meer dat men zich, tegenover dergelijk verweermiddel dat zoo gemakkelijke misbruikt wordt door oneerlijke schuldenaars, ten zeerste voorzichtig moet toonen;

Inderdaad, zooals hierboven gezegd, is het feit dat het hier gaat om verhandelingen op termijn, zonder belang, daar er overigens maar één report is geweest en eischer geen uitstel van betaling aan verweerster wilde toestaan;

Aangezien men daarin geen vermoeden van spel kan zien;

Aangezien daarenboven het bedrag van de aankopen het vermogen van verweerders niet overtreft en het dus niet te verwonderen is dat eischer geen dekking vraagde;

Aangezien het gevorderde bedrag niet betwist wordt en de vraag als genoegzaam bewezen voorkomt.

De Rechtbank...

Veroordeelt verweerders...

VREDEGERECHT KORTRIJK

1e KANTON — 20 JANUARI 1932

Vrederechter: M. Van Damme
Pl.: Mr Desmet (Kortrijk) t/
Mr Bosmans (Leuven)
Guillemin t/ Verzekering

ARBEIDSONGEVAL — BEWIJS BIJ GETUIGEN LAATTIJDIG MEER DAN EEN JAAR NA ONGEVAL IN TEGENSpraak MET ANDERE BEWIJZEN.

Het getuigenbewijs van een arbeidsongeval kan niet meer met getuigen toegelaten worden meer dan één jaar na het betwiste ongeval, daar dergelijke laattijdige verklaringen geen genoegzaam vertrouwen inboezemen en het tegenbewijs onmogelijk maken.

Aangezien de vraag strekt tot het bekoemen van schadeloosstelling voor een werkongeval den eischer overkomen rond vijftienden December 1929;

Aangezien dit ongeval geloofwaardig en betwist wordt door de verweerster;

Aangezien de eischer nochtans het aanbod doet van bij alle rechtsmiddelen, zelfs het getuigenverhoor, het bewijs bij te brengen dat al zwingelende bij de gebroeders Malisse hij op vijftienden December 1929, plots gevat werd met de rechterhand tusschen de plank en het mes, zoodat de rug van zijn rechterhand gekneusd en geschonden was;

Aangezien dit ongeval nooit is aangeklaagd geworden, dat het werk van den eischer hierdoor niet is belet geweest op dit tijdstip, dat hij den vier en twintigsten Januari 1930 slachtoffer van een ongeval is geweest en op zeventienden Februari volgend het werk hernomen heeft gansch hersteld zijnde, dat de heer dokter Haerens van Cuerne op twintigsten Mei 1931 verklaart dat de letsels meer dan waarschijnlijk toegebracht zijn geweest door zijn ongeval een maand te voren en ook geen de minste zinspeling maakt van een ongeval dat vroeger in 1929 zou voorgekomen zijn;

Aangezien dus de beweringen van den eischer ongegrond schijnen en dat deze laattijdige beweringen thans niet meer kunnen bewezen worden en dat het getuigenbewijs, meer dan één jaar na het ongeval, niet meer kunnen aangenomen worden, daar dergelijke laattijdige verklaringen geen genoegzaam vertrouwen zouden inboezemen en het tegenbewijs onmogelijk maken.

Om deze redenen:

De Rechtbank, wijzende op tegenspraak, verklaart de vraag ongegrond en veroordeelt den eischer tot de kosten des geding.

Wetgeving

STAATSBLED VAN 2 APRIL 1932

WET TOT WIJZIGING VAN DE WETTEN OP DE RECHTERLIJKE INRICHTING EN DE BEVOEGDHEID

I. — RECHTBANKEN VAN EERSTEN AANLEG

Bevoegdheid, exceptie van bevoegdheid

Artikel 1. — Artikel 8 van de wet van 25 Maart 1876 vervalt en wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 8. — De rechtbanken van eersten aanleg nemen kennis van zaken van allen aard.

» Zij kunnen de geschillen die aan de vrederechters, aan de rechtbanken van koophandel en aan de werkrechtsheren toebedaacht zijn, niet uit handen geven behalve wanneer de verwerende partij het vraagt. »

Art. 2. — Artikel 169 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 169. — Zij kan dat verzoek niet indienen, na een andere exceptie of een ander verweermiddel, behalve die voorzien in de artikelen 166 en 174 van dit Wetboek. »

Art. 3. — Artikel 170 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering vervalt.

Art. 4. — Het tweede lid van artikel 424 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen:

« De declinatoire exceptie voor elke andere oorzaak kan niet voorgesteld worden na welke exceptie of welk verweermiddel ook, behalve die voorzien in de artikelen 166 en 174 van dit Wetboek. »

Art. 5. — Artikel 172 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering vervalt en wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 172. — De vraag om verwijzing wordt summierlijk behandeld, indien zij niet bij de hoofdzaak gevoegd wordt. »

II. — RECHTBANKEN VAN EERSTEN AANLEG EN VAN KOOPHANDEL

Wijze waarop de bevoegdheid en de aanleg wordt bepaald in zake vaste goederen

Art. 6. — Artikel 32 van de wet van 25 Maart 1876 vervalt.

Art. 7. — Het tweede lid van artikel 30 van

de wet van 25 Maart 1876 vervalt en wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Hetzelfde geldt in zake beslaglegging, voor de geschillen tusschen hem die beslag doet leggen en de beslagen schuldenaar. »

III. — WEDEREISCH, VRIJWARING, LITSPENDENTIE, VERKNOCHTHEID

Art. 8. — Artikel 37 van de wet van 25 Maart 1876 wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 37, § 1. — De rechtbanken van eersten aanleg nemen kennis van de wedereischen, welke er ook de aard en het bedrag van zijn; de andere rechtbanken nemen kennis van de wedereischen die ontstaan uit de overeenkomst of uit het feit dat aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt.

» De hoofdeischen en de wedereischen gegrond op het vexatoir en roekeloos karakter van een vordering worden aangebracht bij de rechtbank waarbij die vordering aanhangig is.

» De aanleg wordt vastgesteld door het samenstellen van het bedrag van den hoofdeisch en van het bedrag van den wedereisch die hetzij uit de overeenkomst of uit het feit dat oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt, hetzij uit het vexatoir en roekeloos karakter van die vordering ontstaat.

» § 2. De rechtbank bij welke een vordering aanhangig is gemaakt, is bevoegd om kennis te nemen van den eisch in vrijwaring. »

Art. 9. — De volgende bepalingen worden onder n° 37bis en 37ter in de wet van 25 Maart 1876 ingevoegd:

Art. 37bis. — In geval van verknochtheid of van litispudentie, worden van de zaken die in den eersten graad van rechtsmacht aanhangig zijn bij verschillende rechtbanken, op verzoek van een van partijen gevoegd.

» De verwijzing geschiedt onder inachtneming van de volgende regelen:

» 1° De voorkeur wordt steeds gegeven aan de rechtbank die over de zaak een ander vonnis gewezen heeft dan een beschikking van inwendige orde;

» 2° De vordering in vrijwaring wordt aangebracht bij den rechter bij wien de oorspronkelijke vordering aanhangig werd gemaakt;

» 3° De rechtbank van eersten aanleg wordt verkozen boven de andere rechtbanken;

» 4° De rechtbank van koophandel, boven den vrederechter;

» 5° De vrederechter, boven den werkrechtsherenraad;

» 6° De rechtbank bij welke de zaak eerst aanhangig werd gemaakt wordt verkozen boven die bij welke de zaak later werd aangebracht.

» Wanneer de partijen echter niet dezelfde zijn in al de verkochte vorderingen en wanneer een van de rechtbanken een vonnis gewezen heeft waarbij zij van de zaak niet wordt ontlast, kan de verwijzing naar die rechtbank niet worden uitgesproken indien de pleiter, die in het vonnis geen partij was, er zich tegen verzet.

» Art. 37ter. — Verschillende eischen of verschillende punten van den eisch die, afzonderlijk voorgesteld, bij verschillende rechtbanken zouden moeten aangebracht worden, kunnen, indien zij verkocht zijn, in hetzelfde geding vereenigd worden, op voorwaarde dat de orde van voorkeur, aangeduid onder n° 3°, 4°, 5° van het vorig artikel, in acht genomen wordt. »

Art. 10. — Het laatste lid van artikel 38 van de wet van 25 Maart 1876 wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Met uitzondering van de declinatoire excepties wegens onbevoegdheid, van de wedereischen of eischen in vrijwaring, volgen de vonnissen op tusschengeschillen en de vonnissen in raadkamer, wat de ontvankelijkheid van het hooger beroep betreft, het lot van den hoofdeisch. »

Art. 11. — De woorden « zooals zij bij artikel 37 verlengd werden » worden aan het eerste lid van artikel 50 van de wet van 25 Maart 1876 toegevoegd.

Het tweede lid van dit artikel vervalt.

Art. 12. — Artikel 171 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering vervalt.

Art. 13. — Het tweede lid van artikel 473 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering wordt aangevuld als volgt:

« ... welke ook de aard en het bedrag van den eisch zijn. »

» De rechtbank van eersten aanleg, zittend in hooger beroep, doet uitspraak over de feitelijke toedracht der zaak wanneer zij van oordeel is dat het geschil tot haar bevoegdheid behoort. »

IV. — BEPALINGEN BETREFFENDE HET ONDERZOEK DOOR DESKUNDIGEN

Art. 14. — De volgende bepalingen worden in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering ingevoegd:

« Art. 43bis. De deskundigen leggen den eed af vooraleer zij hun opdracht vervullen of bij het indienen van hun verslag.

» Art. 809bis. — De deskundigen aangesteld in zake kortgeding leggen den eed af zooals gezegd in artikel 43bis.

» Wordt het onderzoek gelast op beroep van een bevelschrift op kortgeding, dan leggen de deskundigen, behoudens strijdige beschikking van het arrest, den eed af ten overstaan van den voorzitter die bevoegd was om van den eisch kennis te nemen. »

Art. 15. — Het volgend lid wordt aan artikel 431 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering toegevoegd:

« De deskundigen leggen den eed af, vooraleer zij hun opdracht vervullen of bij het indienen van hun verslag. »

Art. 16. — Artikel 308 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering vervalt en wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 308. — Wrakingen kunnen tegen de van ambtswege aangestelde deskundigen niet worden voorgesteld, tenzij de oorzaken van wraking opgekomen zijn na hun benoeming en vóór de eedaflegging of vóór den aanvang van hun verrichtingen, indien zij, in het geval voorzien bij de artikelen 43ter, 431 of 809bis, die verrichtingen uitvoeren voordat zij den eed afleggen. »

Art. 17. — Het tweede lid van artikel 317 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering wordt gewijzigd als volgt:

« Het verslag wordt door al de deskundigen ondertekend, behoudens beletsel, door den griffier bij het indienen van dat verslag vastgesteld. »

V. — VERVAL VAN DEN AANLEG VOOR HET VREDEGERECHT

Art. 18. — Artikel 15 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering te vervangen door de volgende bepaling:

« Elke aanleg vervalt bij niet voortzetting der vervolgingen gedurende één jaar.

» Het verval wordt aangevraagd bij verzoekschrift.

» De artikelen 398, 399 en 401 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn toepasselijk op de gedingen onderworpen aan de vrederechters. »

Gegeven te Brussel den 15^{en} Maart 1932.

WET WAARBIJ DE LIJKVERBRANDING WORDT TOEGELATEN

Artikel 1. — De lijkverbranding wordt toegelaten onder de voorwaarden bepaald bij deze wet, alsmede bij de koninklijke besluiten tot tenuitvoerlegging daarvan.

Art. 2. — Bij besluit van den gemeenteraad goedgekeurd door den Koning op advies van de bestendige deputatie, kan beslist worden dat in de gemeente een lijkverbrandingsoven zal opgericht worden.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich vereenigen tot het oprichten van een lijkverbrandingsoven.

De lijkverbranding in eene andere gemeente dan deze van het overlijden, evenals het overbrengen van de asch naar eene andere gemeente dan deze van de lijkverbranding, kunnen geschieden onder de voorwaarden bepaald bij koninklijk besluit.

Art. 3. — De na te komen voorwaarden tot het oprichten en het in werking stellen van een lijkverbrandingsoven worden bij koninklijk besluit bepaald. Dit besluit schrift de regelen vóór, voor het begraven der asch voortkomend van de verbrande lijken.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen in zake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4. — Tot de lijkverbranding mag slechts overgegaan worden na machtiging, door den ambtenaar van den burgerlijken stand der plaats van het overlijden verleend, op vertoon van de volgende stukken:

1° Eene schriftelijke aanvraag van een lid der familie of van elk anderen persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen; in deze aanvraag moet worden vermeld waar tot de lijkverbranding dient te worden overgegaan;

2° Eene akte uitgaande van den overledene, waarbij wordt uitgedrukt de stellige wil, zijn stoffelijk overschot te doen verbranden; deze akte moet tevens voldoen aan de vereischen van bekwaamheid en van vorm gesteld voor de geldigheid der akten van laatste wilsbeschikking;

3° Een bewijschrift van den behandelenden geneesheer, waarbij wordt bevestigd dat er geen teekens of blijken van gewelddadigen dood aanwezig zijn;

4° Het verslag van een beëdigden geneesheer, door den ambtenaar van den burgerlijken stand aangesteld, om de oorzaken van het overlijden na te gaan, verslag waarbij wordt bevestigd dat er geen teekens of blijken van gewelddadigen dood aanwezig zijn.

De geschillen betreffende de voorwaarden voorzien bij 1° en 2° van dit artikel worden voor den rechter in kortgeding der plaats van het overlijden aangebracht.

Behalve wanneer zoodanig geschil zich voordoet, moet de machtiging, bij voorkomend geval, verleend worden binnen vier en twintig uren na het indienen der aanvraag en der bijgevoegde stukken.

Art. 5. — Zoo de ambtenaar van den burgerlijken stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij het verzoekschrift en de bijlagen daarvan aan den procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending is verplichtend, wanneer het bewijschrift van den behandelenden geneesheer of het verslag van den beëdigden geneesheer niet kunnen bevestigen dat er geen teekens of blijken van gewelddadigen dood aanwezig zijn, wanneer er omstandigheden bestaan waaruit men veronderstellen kan dat er gewelddadige dood is en wanneer de overledene, tijdens zijne laatste ziekte, niet door een geneesheer werd verzorgd.

Art. 6. — De procureur des Konings handelt zooals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, bij voorkomend geval, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan den ambtenaar van den burgerlijken stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7. — De familie of den persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen, kunnen steeds een geneesheer hunner keuze aanstellen om de lijkschouwing bij te wonen.

Art. 8. — De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9. — De overtreders van de bepalingen dezer wet worden gestraft met de politiestrafen, onverminderd de andere straffen bij de wetten voorzien.

Gegeven te Brussel den 21^{en} Maart 1932.

WET VAN 21 MEI 1929 OP HET TOEKENNEN DER ACADEMISCHE GRADEN EN HET PROGRAMMA DER UNIVERSITAIRE EXAMENS

Artikel 20. — Toepassing. — Doctor in de rechten (wet van 1890-1891) die licentiaat in het notariaat wenscht te worden

Gelet op artikel 20 der wet van 21 Mei 1929 op het toekennen der academische graden en het programma der universitaire examens, luidende als volgt:

« Onder voorbehoud der bepalingen voorzien bij de artikelen 12 en 19 zal de regering steeds van de voorschriften dezer wet aangaande den duur der studiën kunnen ontslaan de houders van een wettelijk diploma van licentiaat, geaggregeerde, doctor, apotheker of ingenieur;

» Behoudens de bij deze wet voorziene bijzondere gevallen en overeenkomstig de door de regering te bepalen regelen, zullen de examinandi die met goed gevolg een examen over zekere vakken hebben afgelegd, niet meer ondervraagd worden over diezelfde vakken, ingeval deze zouden deel uitmaken van het programma van een later examen, en zullen zij kunnen vrijgesteld worden van den duur der studiën bij deze wet voorgeschreven »;

Gelet op het advies van de bevoegde faculteiten der vier universiteiten;

Op de voordracht van Onzen Minister van Kunsten en Wetenschappen,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. — De houders van een diploma van doctor in de rechten, verkregen overeenkomstig de bepalingen der wet van 10 April 1890-3 Juli 1891, welke licentiaat in het notariaat wenschen te worden volgens de nieuwe wet van 21 Mei 1929, zijn verplicht een aanvullende proef af te leggen over:

1° Het notariële administratief recht;

2° De burgerlijke rechtspleging in verband met het notariaat;

3° De organieke wetten van het notariaat;

4° Het fiscaal recht;

5° Het handelsrecht, en

6° Het internationaal privaatrecht.

Zij zullen, daarenboven, de toepassing hebben voor te bereiden van de vakken voorzien onder artikel 8 van voormelde wet van 21 Mei 1929, evenals het opstellen van akten over die vakken. Zij zijn nochtans slechts aan een enkele proef onderworpen, zonder eenige voorwaarde van duur der studiën.

Art. 2. — Onze Minister van Kunsten en Wetenschappen is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 7^{en} Maart 1932.

Rechterlijk leven

RECHTERLIJKE ORDE

Bij koninklijke besluiten van 23 Maart 1932:

Is aangeduid als kinderrechter in de rechtbank van eersten aanleg te Tongeren, gedurende een nieuwen termijn van drie jaren, met ingang van 24 April 1932, de heer Frère, rechter in die rechtbank;

Is aangeduid om gedurende een nieuwen termijn van drie jaren, met ingang van 23 April 1932, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Mechelen waar te nemen, de heer Kempeneer, rechter in die rechtbank;

Is aangeduid om gedurende een nieuwen termijn van drie jaren, met ingang van 15 April 1932, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Brussel waar te nemen, de heer Bareel, rechter in die rechtbank.

Is aangeduid om gedurende een nieuwen termijn van drie jaren, met ingang van 20 April 1932, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Nijvel waar te nemen, de heer Evrard, rechter in die rechtbank.

Kanttekeningen bij het Rechtskundig Congres door een sceptisch observator

Het Rechtskundig Congres had plaats in het verscht witgekalkt Auditorium der Rechtsfaculteit.

In hun studententijd hadden die oud-studenten nooit zoolang op de schoolbanken gezeten.

Binnen 20 jaar zal het procesrecht waarschijnlijk eenige verandering ondergaan hebben; de commissie, onder voorzitterschap van professor Orban, zal beletten dat het nog langer dure.

Het pre-advies van professor Van Bauwel was klaar en radikaal; magistraten, pleiters en partijen zullen erbij winnen.

Bravo Louis! Ziet dat ge van de commissie deel maakt.

« Is één beter dan drie » dat is de vraag die geen oplossing kreeg.

Er valt op te merken dat al de praeadviseurs vreemd aan de politiek waren, doch dat al de interpellierenden het een of het ander politiek mandaat uitvoeren of uitgevoerd hebben.

Minister Van Dievoet heeft zijn proef als voorzitter der Kamer met veel succes onderstaan.

Ignace toonde Zondag veel aanleg voor den post van « appariteur »; toekomstige maal brengt hij een schaaft mee, zoo zal hij niet meer verplicht zijn de deur open te wringen telkens een telaar komt binnenkomt.

Hector gaf ons een lesje over Gewijde Geschiedenis waaruit René weinig of geen profijt zal trekken.

Frans Wittemans wil Minister van Buitenlandse Zaken worden; wij steunen hem.

Op de ontvangst van den Gouverneur regende het Vlamingen.

's Avonds op het Stadhuis werd er een choraal voor wetenschappelijke Vlamingen gesticht.